

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА
АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ**

**«СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНОГО
ПРАВА УКРАЇНИ»**

**Матеріали
X Міжнародної науково-практичної інтернет конференції**

20 жовтня 2023 року

Одеса
ОДУВС 2023

УДК 342.92(477)
ББК 67.9.(4Укр)401.0
С764

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Стан та перспективи розвитку
С адміністративного права України: матеріали
764 Міжнародної науково-практичної інтернет
конференції, м. Одеса, 20 жовтня 2023 р. – Одеса
: ОДУВС, 2023. – 332с.

УДК 342.92(477)
ББК
67.9.(4Укр)401.0

© ОДУВС, 2023

ПРОБЛЕМИ ДОСТУПНОСТІ ПРАВОСУДДЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Бадюл М., магістрант 2 курсу денної форми навчання факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування (Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса, Україна)

Науковий керівник: Денисова А. В., д.ю.н., професор, завідувачка кафедри адміністративного права та адміністративного процесу (Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса, Україна)

Адміністративне судочинство є посиленою формою права, яка надає юридичний доступ до адміністративних органів. Воно є окремою сферою правосуддя, що забезпечує захист прав та інтересів громадян та юридичних осіб від незаконних та неправомірних рішень адміністративних органів. У адміністративних справах важливо враховувати приналежність до процесу. Адміністративне судочинство є важливою галуззю правосуддя, яка відповідає за розгляд спорів у сфері адміністративного права. Однак, існують проблеми, які ускладнюють доступність правосуддя для громадян. Гарантування доступності правосуддя є однією з основних складових правової держави та забезпечення прав та свобод громадян.

Історія судової системи в Україні свідчить про тривалий процес пошуку оптимальної моделі судової системи. Протягом цього часу, втрата довіри громадян до органів правосуддя стала серйозною проблемою. Тому, забезпечення доступності правосуддя в адміністративному судочинстві є актуальною та пов'язаною зі створенням оптимальної моделі адміністративного правосуддя. Ця модель повинна ґрунтуватися на принципах верховенства права, відповідати європейським стандартам і гарантувати кожній людині право на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод, які закріплені в Конституції та законах України. Однією з важливих проблем становлення судової влади та забезпечення належного правосуддя в Україні є доступ до правосуддя. Вирішення цієї проблеми визначить Україну як правову державу, оскільки ефективна реалізація конституційного права на належний судовий захист прав і свобод людини є надзвичайно важливою.

В сучасному адміністративному судочинстві існують численні проблеми, що обмежують доступність правосуддя. Серед них можуть бути довгі строки розгляду справ, високі витрати на юридичні послуги, недостатній рівень інформованості громадян про їхні права та процедури судового звернення. В адміністративному судочинстві доступність правосуддя визначається як можливість кожного громадянина звернутися до суду для захисту своїх прав та інтересів без зайвих перешкод. Основні принципи доступності правосуддя включають в себе прозорість, швидкість та відкритість судового процесу. Механізми забезпечення доступності правосуддя можуть включати безкоштовну правову допомогу, спрощені процедури подання скарг, та інші заходи.

І.Є. Марочкін визначає доступність правосуддя як нормативно закріплену та реально забезпечену можливість безперешкодного звернення до суду за захистом своїх прав [1, с. 32].

Доступ до адміністративного правосуддя забезпечується рядом правових засад, серед яких можна виділити такі: принцип рівності сторін; право на адекватну юридичну допомогу гарантії незалежності та безупинності судової системи; гарантії справедливого та об'єктивного судового рішення.

Згідно зі статтею 7 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" від 2 червня 2016 року, судова система повинна гарантувати доступність правосуддя для кожної особи відповідно до Конституції України та законів України, і це відповідає міжнародним нормам, зокрема Міжнародному пакту про громадянські та політичні права та Європейській конвенції про захист прав людини [2].

В.С. Стефанюк вважає, що судовий контроль над адміністративними діями повинен бути доступним як фізичним, так і юридичним особам, і судам адміністративної юстиції слід мати максимальну незалежність і неупередженість. [3, с. 32].

Усі сторони в адміністративних справах мають рівні процесуальні права, які забезпечують спростовування обвинувачення, пред'явлених вимог, захист своїх прав та інтересів в судовому засіданні. Важливою умовою доступності правосуддя є можливість сторони брати участь у розгляді справи та представляти свої докази та доводи. Доступ до адміністративного правосуддя залежить від належного організаційного та технічного забезпечення. Органи адміністративного судочинства повинні мати відповідні матеріальні ресурси, технічні засоби та інформаційні системи, які забезпечують швидкий та якісний розгляд справ.

Вартість судових процесів у адміністративних справах може бути дуже великою, що створює проблеми для багатьох громадян. Висока вартість процесу може стати перешкодою для доступу до правосуддя та зменшити інтерес громадян до захисту своїх прав. Висока вартість судових процедур і адміністративних послуг обмежує можливість громадян звернутися до суду. Вони можуть відмовитися від звернення до суду через неможливість матеріально забезпечити своє участь у судовому процесі.

Тривалість розгляду адміністративних справ може бути дуже великою, що обмежує доступ до правосуддя. Довгий розгляд справи може призвести до втрати актуальності питання та зменшення інтересу сторін до захисту своїх прав.

Недостатня кількість адміністративних судів у країні призводить до перевантаження роботи судів і відкладення розгляду справ. Це ускладнює доступність правосуддя для громадян, оскільки вони мають чекати довгий час на розгляд своєї справи. Перевантаження адміністративних судів призводить до затримки розгляду справ і ускладнює доступність правосуддя для громадян. Вони можуть втратити інтерес до розгляду своєї справи або не мати можливості звернутися до суду через велику кількість справ, які вже знаходяться на розгляді. Довготривалість судових процедур порушує принципи швидкості та ефективності правосуддя також впливає на достовірність та результативність судових рішень. Громадяни можуть втратити довіру до судової системи через відчуття безкінечного очікування розгляду своєї справи, що може позначитися на якості судових рішень.

Велика кількість звернень громадян щодо порушення їхніх прав свідчить, з одного боку, про їхню соціальну активність, а з іншого – висвітлює негативні явища в суспільстві, недоліки в роботі владних структур [4, с. 141].

Недостатня інформаційна підтримка та низький рівень правової грамотності громадян ускладнюють їх можливість захищати свої права в адміністративних судах. Вони можуть не мати достатньої інформації про свої права та процедури. Низький рівень правової грамотності громадян підвищує потребу у підвищенні їх правової грамотності. Вони повинні мати доступ до інформації про свої права та процедури розгляду справ, щоб ефективно захищати свої інтереси в адміністративних судах.

Можна зробити висновок, що існують серйозні проблеми, що обмежують доступність адміністративного правосуддя. З метою покращення цієї ситуації можливі заходи для вирішення є, як спрощення процедур, розширення доступу до безкоштовної правової допомоги, та інші ініціативи. Проблеми доступності правосуддя в адміністративному судочинстві є важливими та потребують уваги. Недостатня доступність може обмежити права громадян та юридичних осіб на захист своїх прав у суді. Необхідно забезпечити доступ до адекватної юридичної допомоги, зменшити вартість судових процесів та скоротити тривалість розгляду справ. Такі заходи сприятимуть покращенню доступності правосуддя в адміністративному судочинстві.

Література

1. Марочкін І.Є. Доступність правосуддя та гарантії його реалізації. Судова реформа в Україні: проблеми і перспективи. к.; Х., 2002. С. 31–34.
2. Закону України "Про судоустрій і статус суддів" від 2 червня 2016 року // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text//>
3. Тараненко С. М. Механізм захисту громадянами прав і свобод під час здійснення провадження про адміністративні правопорушення. Право України. 1998. С. 141-143.
4. Стефанюк В. С. Проблеми вдосконалення адміністративного права та перспективи розвитку адміністративної юстиції в Україні. Право України. 2003. С. 3–6.

ЗМІСТ	
ВСТУПНЕ СЛОВО <i>Швець Дмитро</i>	3
ВСТУПНЕ СЛОВО <i>Олександр Тарасенко</i>	4
ВСТУПНЕ СЛОВО <i>Віктор Бесчастний</i>	5
ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ <i>Андрушков І.А. , Рудой К. М.</i>	6
РОЗВИТОК АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ <i>Антюхов В. Д., Денисова А. В.</i>	8
ЗНАЧЕННЯ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН <i>Бааджи Н.А.</i>	11
ПРОБЛЕМИ ДОСТУПНОСТІ ПРАВОСУДДЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ <i>Бадюл М., Денисова А. В.</i>	14
ДО ПИТАННЯ ПРО СКЛАДОВІ МЕХАНІЗМУ ЗАПОБІГАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ <i>Баранов С.О.</i>	17
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕННИХ ОСІБ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ <i>Беніцька А.А., Узун А. В.</i>	21
ЗАКОН УКРАЇНИ "ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ": ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ <i>Берлач А.І.</i>	26
РЕАГУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ НА ФАКТИ ВЧИНЕННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА. ПОПЕРЕДЖЕННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА <i>Бєлов М. В., Максимова М. К.</i>	29
ДЕЯКІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОВНОВАЖЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В СФЕРІ ОХОРОНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Бич А.Є., Казанчук І.Д.</i>	32